

Ljubljana, 7. novembra 1922.

Izhaja vsakih 14 dni.

Za enotnost strokovnega boja.

V celi Evropi in v vsem ostalem svetu živi delavstvo v znamenju kapitalistične ofenzive. Podjetniki celega sveta izvajajo, kakor po dogovoru, največji pritisk na vse delavske pridobitve: na mezde, na 8urni delavnik, na organizacije proletarijata, na njegove socialne, gospodarske in politične pozicije. Ponekod je ta pritisk podjetništva ostrejši in dobiva obliko najhujših ne samo gospodarskih, ampak tudi političnih bojov, drugod se ta boj ne bje s takim hrupom, vendar so vse te večje in manjše bojne praske epizode enega in istega ogromnega svetovnega meteža med kapitalističnim in delavskim razredom.

Nemška eksportna industrija je kmalu po sklepu mirovnih pogodb vsled padca nemške marke in vsled velike razlike med njeno notranjo in zunanjo kupno silo začela s svojimi izdelki preplavljati svetovni trg. Njena konkurenca je bila naravnost pogubonosa za industrijske države z boljšo valuto. Po teh deželah je začel ugašati dimnik za dimnikom, stroji so se jeli ustavljati, tišči, stotisoči in milijoni delavcev so bili brez dela pognani na ulico. Armada brezposelnih proletarcev dosega 5 milijonov v Ameriki, 3 milijone v Angliji, 800 tisoč na Češkem. Ogromne številke po vseh deželah.

Nekaj časa so države v večji ali manjši, marsikje v silno neznatni meri,

podpirale brezposelne. Kmalu pa so se države naveličale izdajati tako občutne vsote. Ker se nemški denar vsled antantne reparacijske politike ni dal zboljšati in s tem odpraviti vzrok nadmočnosti nemške industrijske in trgovske konkurence, ker tudi vsi koraki zaščitne carine niso dosegli zaželenega cilja, so se podjetniki lotili drugega sredstva, ki naj omogoči konkurenčno možnost antantni industriji in nove dobičke kapitalistom. **Potrebno je bilo znižati cene proizvodov.** Tega pa kapital ni hotel speljati na svoj strošek, ampak na račun delavstva.

Odtod **vesoljna ofenziva kapitalistov** na delavske mezde, na delovni čas, na organizacije proletarijata. V Italiji opravljajo ta posel z denarji bankirjev, fabrikantov, veleposestnikov in od države najete morilske tolpe fašistov, ki so s požigom, ubijanjem in ropom zlo-mile moč delavstva. V Ameriki so orodje kapitala za boj proti delavstvu rumene organizacije narodno-socialnega delavskega voditelja Gompersa, na Češkem narodni socialci in socialpatrijotje. Podobno je na Francoskem, v Belgiji, na Angleškem, na Španskem in drugod.

Razbitost delavskih sil je dala kapitalu možnost, da začne s svojim sunkom in doseže velike uspehe. Izdajalsko obnašanje nerazrednih organizacij in nji-

hovih voditeljev je ubilo odporno silo proletarijata za neko dobo in pripomoglo k svetovni gospodarski, socialni in politični reakciji.

Delavske množice to vedno jasneje uvidevajo in zato se je iz najširših plasti borečih se mas pojavil klic

za enotno fronto proletarijata.

Če se hoče izkupati iz sedanjega suženjskega položaja, mora proletarijat stisniti svoje vrste in najodločnejše obsoditi razbijalno taktiko enega dela svojih voditeljev. Ko bodo delavski milijoni zavrgli usodepolno razbitost, ko se bodo zgostile vrste razredno-zavednih organizacij in ko bo delavstvo ostalih organizacij prisililo svoje voditelje k skupnemu nastopu v skupni fronti z razredno-zavednim proletarijatom, tedaj bo podjetniška ofenziva začela padati s svoje višave in si kmalu razbila zobe.

Tudi za proletarijat v Jugoslaviji ni pot na Kalvarijo pomanjkanja, lakote, trpljenja in preganjanja še končana. Za nami in sredi med nami je doba najhujše meščanske diktature. Politično, gospodarsko, socialno je proletarijat oropan. Golega in bosega pa ga ne čaka usmiljenje, ampak nov, neprizanesljiv boj.

Boriti se bo moral še za ta tanki kosček kruha, ki mu je ostal. Gol in bos se bo moral braniti pred novo podjetniško ofenzivo, ki pride in je deloma že

prišla nad Jugoslavijo, kakor ni izpu-stila niti ene dežele, kjer se je valuta stabilizirala ali pa zboljšala.

Samo mogočna organizacija bo lahko spajala in krepila doslej razbite sile delavstva, da odoli bojnemu pohodu kapitala zoper mezde, 8urnik (kjer je sploh še v veljavi), zoper vse druge maloštevilne pozicije proletariata.

Neodvisne strokovne organizacije edine imajo tiste lastnosti, ki lahko brez strankarskega, nacionalnega, verskega boja družijo

ves proletarijat
v enotno bojno fronto zoper napadajoči kapital.

One hočejo združevati ves proletarijat pred bojno zastavo delavskega razreda. **One se ne borijo samo za en del delavstva, ampak za celi delavski razred,** od najbolj zavednega do najbolj zapeljanega. Za tega zadnjega še celo ker je najbolj pomoči potreben. One so široke, strpne, nestrankske, toda razredne.

Njihovo poslanstvo je torej stopiti na čelo celega delavskega razreda in organizirati vrste delavstva tako železno, da jih ne bo zlomil bližnji težki val kapitalistične ofenzive. Zato

Živele neodvisne strokovne organizacije!

Živel enotna fronta proletariata!

Živel razredni boj!

Podlistek.

Angleški sindikati.

II.

Boj za obstoj.
(1799.—1825.)

Mora se pripoznati, da v dobi pred l. 1824 ni bilo, kakor se splošno misli, gibanje delavskih zvez popolnoma udušeno. Nekatere Unije so bile priznane ali, bolje rečeno, tolerirane; druge so bile vznemirjane samo od časa do časa. Postopanje vlade napram Unijam je postalo ostro po sprejetju strogih zakonov iz l. 1799—1800, ki so kratkoma prepovedali vsako združevanje. Dotlej so se koalicije smatrale kot nezakonite samo v toliko, v kolikor so stremele za vplivom pri delovnih pogodbah. Koalicije pa, ki so šle za tem, da pridobe podporo iz zaščito parlamenta, so bile dovoljene, čeprav so jih delodajalci smatrali kot zarotniške.

Izrecna prepoved delavskih združenj, ki so jo prinesli zakoni iz l. 1799—1800, so toliko občutnejše zadeli delavstvo in ga pognali v popolno odvisnost od gospodarjev, ker se odslej postava sploh ni več indirektno vmešavala v delovne pogoje, ampak je prepuščala delodajalcem popolnoma proste roke.

To tako krivično zakonodajo je vlada deloma utemeljevala z grozo, ki jo je imela vsled francoske revolucije. Vladajoči krogi so videli strašansko nevarnost in pravi zločin v slehernem združenju delavcev; njihova bojazen je bila tako velika, da so to zakonodajo smatrali — kot poroča Francis Place — »kot neobhodno potreben korak, da se napravi konec katastrofalnim zahtevam delavcev, ki bi popolnoma uničile, če se jih ne bi pravočasno potlačilo, industrijo, manufakture, trgovino in poljedelstvo.« Tekom te dobe je bilo preganjanje in kričeče krivice na dnevnem redu. Vendar se je gotovemu številu delavcev posrečilo izogniti se preganjanju, ker je bila angleška policija precej pomanjkljiva in ker se vsi delodajalci niso pritoževali na vlado zoper delavske organizacije.

Ti nemirni časi pa so v večjih strokah rodili dobre posledice. Po dolgih pogajanjih med lastniki londonskih tiskarn in med njihovimi delavci se je podpisala tarifa, ki jo je izdelala mešana komisija. Londonski pečari so imeli l. 1813 pripoznano organizacijo; tekom tega leta so se delodajalci in delavci sporazumeli za tarifo mezd, ki so jo leta 1816 in 1819 prenarodili, ne da bi oblasti zato preganjale delavce. Fabrikanti krtač v Londonu so sporazumno z delavci l. 1805 določili mezdn tarifo, ki je bila še pred svetovno vojno v veljavi. Iz zapiskov Zveze tesarjev v Prestonu je ne samo razvidno, da je ta Zveza od l. 1807—1824 redno delovala ampak da je tudi stala v stalnem dopisovanju z večimi društvi tesarjev v Lancashiru; pri izdatkih ni v računih te zveze navedena nobena vsota, ki bi služila za podporo odbornikov v preganjanjih. Lahko bi navedli še par podobnih vzgledov.

Vendar je ta doba v splošnem značilna po številnih preganjanjih organiziranih delavcev, posebno pa funkcionarjih Zvez. Ta preganjanja so se vedno končala z nenavadno ostrimi obsodba-

mi. V teh časih se je veliko število Zvez raznih strok skrivalo, kolikor je le bilo mogoče, za profesionalnimi podpornimi društvi.

Od l. 1800 do 1824 so bili klubi in društva kvalificiranih delavcev in rokodelcev duša unijonističnega gibanja. Vsled svoje discipline, svojega profesionalnega samoljubja in svojih stoletnih šeg so bili ti delavci manj izpostavljeni zasledovanju. Nasprotno pa so delavci tekstilne industrije, katerih umstveni nivo in socialni pogoji so zaostajali za profesionalnimi delavci, so vse trše občutili učinke obstoječe zakonodaje.

Navzlic tej razliki med raznimi panogami delavcev so preganjanja, ki so se izvajala nad njimi v različnih stopnjah, le utrjevala njihov občutek enotnosti in solidarnosti, ki je dobival svoj izraz med delavci najraznovrstnejših strok v denarnih podporah tekom stavk in preganjanja. Te denarne pošiljatve so se zdele kot prava hudodelstva mojstrom in vladi. Vendar so bili podjetniki močnejši kot delavska solidarnost in l. 1816. so se združili, da vsilijo števil-

Pozor zaupniki železničarji, stavbinci, lesni delavci, kovinarji itd.

Delavstvo je že ponovno povdarjalo, kako velike važnosti so za delavstvo zakoni o socialnem zavarovanju, kako velepomembnega značaja je znanje tega zakona vsakemu, ki si zna pomagati v slučaju bolezni in nezgod in da ve, kaj mu nudijo in koliko rente mu pripada.

V to svrhu je Društveno Vodstvo »Neodvisne Strokovne Železničarske Organizacije za Slovenijo« poskrbelo za cikel predavanj o tem predmetu, da se lahko vsakdo, ki ni len, pouči in zve, kaj mu nudijo v tem ali onem slučaju.

Predavanja se bodo vršila v Delavskem domu, Turjaški trg, štev. 2, pritličje, vsakokrat ob pol 8. uri zvečer in sicer:

Prvo predavanje v petek, dne 3. novembra t. l. (že bilo).

Drugo predavanje v petek, dne 10. novembra t. l.

Tretje predavanje v petek, dne 17. novembra t. l.

Četrto predavanje v petek, dne 24. novembra t. l.

Peto predavanje v petek, dne 1. decembra t. l.

Predavanja se dele:

Prvo: Zakon o zavarovanju delavcev in bolniško zavarovanje.

Drugo: Razprava o nezgodnem zavarovanju delavstva.

Tretje: Bolniško in nezgodno zavarovanje delavstva. (Nadaljevanje drugega predavanja).

Četrto: O zdravstvenih nalogah socialnega zavarovanja.

Peto: Zakon o zaščiti delavstva. Predavatelji so: g. dr. Arselin, g. dr. Demeter Bleiweiss, šefzdravnik okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani in drugi.

Sodrug! Kakor vidite iz sporeda predavanj in iz imen predavateljev, Vam bodo nudili ti večeri mnogo koristnega in poučnega in dolžnost je vsakega, da se teh predavanj udeleži. Zakaj veliko napak in bede tiči tudi v tem, da si ne znamo radi nepoznanja zakonov, ki se nas direktno tičejo, pomagati. Naši nasprotniki jih poznajo izborni, nam pa, ki bi jih morali v prvi vrsti najbolj poznati, so neznani.

Pozivljamo pa vse zaupnike železničarjev, stavbincev, kovinarjev, lesnih delavcev in drugih, da je njih dolžnost, udeležiti se teh predavanj in agitirati med sodrug, da se jih udeleže, kolikor največ. Mi bomo strogo gledali na to, kdo izmed zaupnikov se bo predavanjem odtegoval in ga bomo tudi kvalificirali tako, kakor se je kvalificiral sam.

Društveno vodstvo Neodvisne Strokovne Železničarske Organizacije za Slovenijo v Ljubljani.

Glavo za — stavko.

(Rudar s. Gjuro Kerošević.)

Koncem leta 1920. so stopili slovenski, a hitro na to tudi bosanski rudarji v stavko. Ker so vsa druga sredstva, zahteve in prošnje in deputacije bile brezuspešne, da se jim poviša mezda, so posegli po skrajnem sredstvu, da dosežejo svoje življenjske zahteve, po stavki.

Vlada je odredila, da se ta stavka zaduši in okrožni predstojnik v Tuzli, Dimitrije Grudić se je lotil, da izpolni to nalogo na svoj način. Najprej je ukazal, da se morajo na sam sveti večer vsi rudarji izseliti iz rudarskih hiš, misleč, da rudarji tega ne naredijo in da mu bo tako dana prilika, da liže delavsko kri. Ali rudarji, svesti si svojih pravic, v skrbeh za svoje otroke in žene in hoteč, da se stavka konča mirno, so zapustili hiše in odšli v sosedne vasi. Tam so jih kmetje sprejeli prijateljski. Trpin trpinu ne odreče pomoči. To Grudiću ni dalo miru. Organiziral je četo »narodne garde« iz postopačev ter jih poslal z žandarmerijo v vasi, da polove rudarje. Tako so prišli na sam Božič v vas Husino in navalili na hiše, v katerih so našle pribežališče izmučene rudarske družine. Začeli so tepsti z volovskimi žilami (bikovkami) tudi žene in otroke in starčke, vse brez razločka. Vse prošnje so bile zaman. Ko so moški uvideli, da ni druge pomoči, nego lastna pest, so se postavili, da branijo svojo družino. In glej, sedaj je prišlo do boja, v katerem sta poginila dva rudarja in en orožnik.

nim kategorijam delavstva, posebno stavcem, pečarjem, čevljarjem, tesarjem itd. znižanje mezd. Seveda je res, da je bila gospodarska situacija zelo omajana vsled dolgih vojn te dobe. Ta znižanja so bila tako pretirana, da so izzvala proteste celo pri podjetnikih. Parlament je kronal nasilje s tem, da je 1. 1819. sprejel šest zakonov, ki so dejansko prepovedali javna zborovanja, oblastem pa dovolili preiskave in podvrgli vse publikacije Unij neverjetno dragemu kolekovanju.

Vse te okoliščine so 1. 1820. izzvale velike politične nemire, katerih revolucionarne težnje so šle v prvi vrsti za uničenjem socialnega reda in za spremembo parlamenta, potem šele za odpravo zakonov proti združevanju.

Tedaj so stopili na pozorišče ljudje, ki so imeli doseči vsaj deloma osvoboditev delavskih Unij potom zakona od 1. 1824.

Očividno je, da je okrožni načelnik provociral krvoprelitje. Kdo mu je ukazal pošiljati žandarmerijo v vasi, kamor so se preselili rudarji, izgnani iz rudarskih hiš? Ali kaj se je zgodilo? Njega so — namesto v zapor — premetili na visoko mesto, a v zapor so vrgli njegove žrtve. Še več... na vislice. Takih krivic je svet še malo videl.

In kaj je zakrivil sedaj na smrt obsojeni rudar Gjuro Kerošević?

To, kar je ugotovil sam preiskovalni sodnik, namreč, da je ranjenemu orožniku prvi priskočil na pomoč in mu obvezal rane.

Da ni on ubil — je pričalo deset prič.

A da ga je ubil — je pričal samo eden in to šele čez leto in pol po tistem dogodku in šele en mesec pred razpravo, se je dotična priča prijavila, da bo pričala. Sodite sami, ali je taka priča verodostojna...

In radi te priče je bil Kerošević obsojen na smrt. Belgrajska vlada, izvršujoča v odsotnosti kralja kraljevsko oblast, je zavrgla pomilostitev, skrivala to pred javnostjo, da so njegov odvetnik, rodbina in cela javnost izvedeli potrditev smrtni obsodbe šele pred kratkim.

Vse tuzlansko delavstvo, vse nezavisne organizacije so storile vse, da se prepreči izvršitev obsodbe. Ali ministri so odbili vse deputacije.

Keroševićeva usoda je bila zapečatena.

Ko so ga privedli pred senat, da mu prečita obsodbo in mu naznani, da bo drugi dan obešen, se je zgodil pretresujoč prizor. Kerošević je potegnil nož in se trikrat zabodel v trebuh. Smrtno ranjenega so prepeljali v bolnico.

Kerošević se nahaja v položaju: ali da skoro umre od ran, ali da se ga smrtno ranjenega obesi.

Tako si sedanjí režim sam ustvarja svoje pogrebce. Tako ta režim ustvarja v delavskem razredu prezir smrti. Pa naj še kdo trdi, da delavstvo ni suženj kapitalistov. Pa naj še kdo reče, da zakoni meščanskih držav ščitijo vse sloje v državi.

Pribijemo pa, da je socialdemokratski »Glavni Radnički Savez« odklonil skupni protestni shod za rešitev Keroševića, ki so ga sklicale neodvisne strokovne organizacije. To pomeni, da soglašajo s tem, da se obesi delavec zato, ker je stavkal.

Kdor ima svoje možgane, naj sodi.

Osemurni delavnik.

Po dolgi in krvavi borbi delovnega ljudstva, je končno tudi v Jugoslaviji prišel osemurni delavnik v fazo zakona, čeprav samo na papirju. Profesor delavske zakonodaje v Amsterdamu Nolens, je rekel: »Bilo je nekaj časa videti, da se je bilo pozabilo v vseh deželah, v gospodarskem življenju in deželnih vladah, da človek ni delavni stroj, nego bitje z razumom, moralno in intelektualno, ustvarjeno po podobi božji, in ima v zvezi s svojo naravo in usodo sposobnosti in potrebe, čigar razvijanje, izpopolnitev in zadovoljevanje zahteva svobodnega časa in počitka«.

Videti je, da čas, o katerem govori profesor Nolens, samo še v Jugoslaviji ni odpravljen, čeprav je naša vlada z versalsko mirovno pogodbo in vašingtonsko konferenco navezana, da izvaja osemurni delavnik. Mi nismo nič dajali, niti ne dajemo na obetanja, nam jih nudi kapitalistična družba in njeni izvrševalni organi, vlade; moramo pa konstatirati dejstvo: da je Jugoslavija ena redkih dežel, v kateri se je pozabilo, da so delavci ljudska bitja in da jim je po končanem napornem delu potreba časa in odmora, da se osposobijo in razvijajo moralne, umstvene in telesne sposobnosti.

Osemurni delavnik je ne samo v principu, ampak tudi v praksi priznan z zakonom v vseh evropskih deželah razen naše. Vse to, kakor tudi mnoge druge neizvršene socialne mere, kažejo grobo kulturno zaostalost naše države, v kateri se stotoči delavcev dajejo v živinsko eksploatacijo kapitalističnemu razredu, in v tem oziru nima ne mere, ne meje.

Vprašanje osemurnega delavnika ni samo gospodarske vrste, ampak visok kulturni in moralni pomen. Z ekonomske strani — razen strašanske podivjanosti kapitalistične družbe — ni prav nič na potu, da se izvaja osemurni delavnik, ker vprašanje proizvodnje ni vprašanje dolžine delovnega časa, nego vprašanje njegove organiziranosti in izkoriščanja tehničnih in ljudskih moči.

Parn, angleški minister na vašingtonski konferenci je govoril o delovnem času rekel: »Da bi se zvišala produkcija, ni odvisno od podaljšanja delovnega časa, temveč od boljše organiziranosti industrije in kulturnejših delovnih pogojev.«

Drug višji strokovnjak je v tem oziru na isti konferenci rekel: »Faktično je dokazano z zgodovino industrije, da delavec proizvaja več (če vzamemo, da so delovni pogoji enaki), če dela 8 ur dnevno, kakor pa, če dela 9—10 ali pa 12 ur na dan. Če vzamemo podjetje, v katerem se dela 8 ur in drugo, v katerem se pod enakimi pogoji dela 10 ali 12 ur, bomo videli, da je produkcija delavca, ki dela v prvem podjetju, večja kot onega v drugem. Če hočete, da izvlečete iz delavca sploh vse, kar more dati v najkrajšem času, lahko zahtevate od njega, da dela nepretrgoma 8 ur. Ako pa nasprotno želite, da dosežete najboljši uspeh za periodo od 6—8 ali 10 let, zahtevate, da dela 10—11 ali 12 ur na dan. Če pa hočete, da on proizvaja za daljšo periodo let, ne boste nikdar zahtevali več od 8 ur dnevnega dela. S tem bi podaljšali njegovo življenje, zvišali njegovo produkcijo, omogočili mu,

da postane človek, koristen državljan in bi iz njega napravili človeka, ki predvideva in ki je bolj sposoben, da se razvija. Ljudje in žene, ki delajo, ki proizvajajo, želijo proizvajati kar največ mogoče; ali oni niso navadni stroji, oni so ljudska bitja in Vi bi morali imeti pred očmi človeško stran industrije.«

Kapitalistična družba pri nas se ni brigala, da izvrši boljše organizacijo industrije, napravi človeške delovne pogoje in s tem poveča produkcijo. Ona se poslužuje metode: **kar večje izkoriščanje ljudskega življenja, ne da bi se brigala, koliko bo ono trajalo.** V tem oziru ji gre na roko povojna gospodarska kriza, ki meče tisoče in tisoče delavcev na cesto in ji daje zmožnost, da jih zbira potem po mili volji.

Ministrstvo za socialno politiko dela s svoje strani vse, da omogoči tako brezuspešno eksploatacijo. (Primer: deveturni delavnik v malih obratih.) Izdalo je nov zakon o zaščiti delavstva, v katerem je predviden 8 urni delavnik. Medtem ima ta zakon toliko »nujnih« izjem, da prosto negira princip osemurnega delavnika. Da to čezurno delo ni potrebno, posebno pa danes, ko vlada velika brezposelnost, bomo navedli besede gori omenjenega angleškega ministra: »Vsaj v naši deželi se čezurno delo v tekstilni industriji ni nikdar pojavilo kot potreba. Celotno poslednje stoletje ni bilo v tekstilni industriji ne ene ure čezurnega dela. V tej epohi, kakor je naša, mislim, da bi bilo treba v praksi skrajšati čezurno delo, namesto da se podaljša.«

A pri nas? Pri nas je ljubljanska inšpekcija dela dovolila skoro vsakemu podjetju po teh »nujnih« izjemah, ki jih vsebuje nov zakon o zaščiti delavstva, da delajo čezurno.

Ministrstvu za socialno politiko ni bilo zadosti, da je z »nujnimi« izjemami popolnoma uničilo princip osemurnega delavnika. Z novim zakonom o zaščiti delavstva je jasno in odkrito reklo večini podjetnikov: **»Bogatite se, gospodje, s čezurnim delom, jaz Vam ne bom delalo nobenih ovir.«**

Nobeni ekonomski razlogi niso mogli voditi ministrstvo socialne politike, da tako postopa. Deset tisoč delavcev v naši državi zastoni iščejo dela in kruha. Namesto da se delovni čas znižuje v interesu tlikih ljudskih bitij, jim ministrstvo položaj otežkočuje in jih meče v čeljusti smrti.

Pa če bi tudi bilo kaj ekonomskih razlogov, se ne sme nikoli pozabiti, da delavci niso navadni stroji; delavci so ljudska bitja z vsemi sposobnostmi, da se fizično, moralno in intelektualno razvijajo in uživajo sad dela, ki ga edini izvršujejo.

Mi nismo nikdar polagali važnost na uvidevnost kapitalistične družbe in njenih vlad, niti nismo apelirali na njihovo humanost. Zgodovina delavskega gibanja nas je naučila, da velja za delavski razred samo eno pravilo: **kolikor moči — toliko pravic.**

Po številu močne, razredno organizirane in svojega cilja zavedne delavske strokovne organizacije so najboljše jamstvo za dosego ne samo osemurnega delavnika, nego tudi izboljšanja ostalih delovnih pogojev, kakor tudi za končno rešitev vseh potlačenih in izkoriščanih.

narini. — Ako pa kdo lista ne dobi, naj nam na dopisnici javi in napiše svoj natančen naslov.

Vsem podružnicam »Neodvisne Strokovne Železn. Organizacije za Slovenijo«. Vse podružnice morajo določiti svoj uredniški odbor, ki bo sprejemal dopise od članov, ker bo uredništvo »Strokovne Borbe« sprejemalo le take dopise, ki bodo nosili štambilijo podružnice. S tem se izognemo poročilom, ki bi izvirala iz osebnosti ali bila neresnična. — Pozivljamo pa vse sodruge, da pridno in točno poročajo vse nedostatke in krivice, ki se jim gode in pišejo v svojo »Strokovno Borbo«.

Železničarski Koledar 1923 je pravkar izšel v lični obliki in vezavi in lepo ilustriran. Prodaja se 10 D komad. Naroča se v upravi N. S. Ž. O. v Ljubljani, Turjaški trg 2, II. nad. Delavski dom in pri podružnicah. Posebno v platno vezan pa stane 20 D. — Opozorimo pa vse ki naročajo koledar, da se na naročila brez denarja ne bo oziralo.

Na znanje vsem članom »Neodvisne Strokovne Železničarske Organizacije za Slovenijo«. List »Strokovna Borba« se pošilja vsem članom N. S. Ž. O. brez vsakega nadaljnjega naročila in plačila, ker je to že zapopadeno v mesečni čla-

Nerazumevanje strokovnega boja.

V razgovoru z nekaterimi sodrugi se je izrazil neki sodrug železničar takole:

»Skupni strokovni list ni potreben, ker imajo posamezne stroke različne interese in jim ni čisto nič mar, kaj in kako se godi v drugih strokah. Pristavil je, da bodo železničarji zahtevali v najkrajšem času svoj poseben strokovni list, češ kaj železničarje brigajo rudarji in narobe.«

Takšna analiza razredne zavednosti in delavske solidarnosti je popolnoma zgrešena.

Če ima recimo, ena delavska strokovna organizacija vse pogoje za strokovni boj in sicer, da so v njej vključeni vsi delavci dotične stroke; da so vsi razredno zavedni in da imajo dovolj materialnih sredstev; **taka organizacija še ni in ne more biti**, sposobna za boj in doseči uspehov, **če ni podprta od sorodnih strok in vseh delavskih organizacij**.

Vzemimo, da so vsi rudarji v Jugoslaviji organizirani in imajo vse gori omenjene pogoje za strokovni boj, niso pa imeli zveze z ostalimi organizacijami v celi državi in so prisiljeni (vsled neznosnega gospodarskega položaja) seči po zadnjem orožju zoper izkoriščevalcev — po stavki.

Ostale strokovne organizacije po mnenju gori omenjenega sodruga ne bi morale imeti pred očmi, kaj se dogaja z rudarji; jih ne bi bilo treba podpirati moralno in materialno. Konec vsega tega bi pa bil, da rudarji eventualno izgubijo boj in da jih njihov izkoriščevalec še bolj izrablja. Tak poraz rudarjev bi bil škodljiv v istem razmerju tudi za ostale stroke in nasprotno, ker **interesi delavcev vseh strok so popolnoma enaki** in bistvenih razlik ni.

Vpoštevati je pa seveda treba v različnih strokah pri njihovem postopanju lokalne razmere in konjunkturo.

N. pr. v železničarski stroki l. 1920 so rudarji in ostale stroke podpirali moralno in materialno železničarje. V istem letu v tiskarski stavki v Ljubljani so podpirali železničarji stavce; v rudarski stavki pa vse stroke rudarje in če tega ne bi bilo, bi kapital zmagal ne samo nad rudarji in železničarji, nego nad celim jugoslovanskim proletarijatom. V železničarski stavki so podjetniki železnih, tekstilnih in drugih tovarn napadali železničarje in rudarje ter cel delavski razred, torej so interesi kapitalistov vseh strok enaki in vsi kapitalisti gredo za tem, da uničijo enoten nastop proletarijata brez razlike, kateri stroki ta pripada. Zakaj bi pa potem interesi delavstva vseh strok ne bili enaki?

Ali je ena stroka v stanju odbiti napad združenega kapitala? Ne! Torej je samo po sebi razumljivo, da je potrebno medsebojnega podpiranja vseh razredno zavednih strokovnih organizacij, ne samo v Sloveniji in Jugoslaviji, temveč širom celega sveta.

Vsak delavec, vsak proletarec naj ima vedno pred očmi: **da je mogoče edinole potom razredne zavednosti, medsebojne solidarnosti in enotnosti; potom resnega in požrtvovalnega dela na ujedinijenju delovnega ljudstva doseči izboljšanje gospodarskega položaja delovnega ljudstva in končno rešitev celokupnega proletarijata izpod jarma nenasitne kapitalistične družbe.**

Toliko v premišljevanje vsem, ki pogrešajo razumevanje strokovnega boja in goje nekaj separatizem. Ne samo delavci vseh dežel, nego predvsem delavci vseh strok, združite se!

Železničarji.

Revizija voz. listkov v obmejnem prometu.

Službeni list obratn. rav. juž. žel. v Ljubljani prinaša v 42. št. od 21. okt. 1922 tale razglas:

Štev. 6513/III.

Revizija organov policijskih komisarijatov.

Vsem službenim edinicam!

Kljub pozivu, ki smo ga objavili z naredbo 240 »Služben. lista« 1922, da naj postopa revizijsko osebje napram policijskim organom, ki vrše svojo službo v vlakih in na obmejnih postajah vedno taktno, se pritožuje ministrstvo saobračaja, da ovira železniško osebje varnostne organe obmejnih policijskih komisarijatov in tajne policije še vedno na vse mogoče načine v izvrševanju službe in ne ustreza njihovim zakonitim zahtevam, temveč se obnaša skrajno neotesano in brezobzirno, tako da so razni konflikti posebno na progi med Postojno in Rakekom, kjer morajo potovati ti organi po tujem državnem ozemlju v civilu, skoro na dnevnem redu. Ugotovili smo slučaje, da je vlakospremno osebje zahtevalo od policijskih organov v civilu legitimacijo nalašč vpričo drugih potnikov ter jih ostentativno nazivalo z njihovimi službenimi naslovi, samo da je obrnilo s tem na nje pozornost sopotnikov, mesto da bi jih skušalo zakriti in bi zahtevalo vozne izkaze kolikor mogoče neopazno. Jasno je, da je na ta način uspešno delovanje tajne policije ne le zelo otežkočeno, ampak v mnogih slučajih sploh nemogoče. Glede delokroga obmejnih policijskih komisarijatov opozarjamo na člen 2 naredbe štev. 198 »Službenega lista ex 1920.

Vsak posamezni sprevodnik, ki vrši službo v območju obmejnih postaj, naj skuša spoznati in si zapomniti policijske organe, ki so se mu že ponovno zadostno legitimirali in naj jih po nepotrebnem ne nadleguje. Osebje policijskih komisarijatov navadno ni tako mnogoštevilno, da bi to ne bilo mogoče, ako pokaže revizijsko osebje vsaj malo dobre volje in upošteva pomen in smoter tajne

policije. V dvomljivih slučajih naj vsak sprevodnik raje počaka z revizijo in se eventualno informira prej pri načelniku ali prometniku obmejne postaje, preden zahteva legitimacije javno pred drugimi potniki ... itd.

Potrebno je pridejati par opomb k temu razglasu. Dobro nam je znano, kdo je pri ministrstvu saobračaja interveniral in kaj je bilo vzrok temu razglasu. Vemo tudi komu se je čast jemala in smo celo tako brezobrazni, da vemo, kaj je rekla k temu sodnija, ki je odločila, da je bil dotični sprevodnik v pravu in da je vršil le svojo službo in da sodnija ni imela razumevanja za nadvse inteligentno obnašanje nekaterih gospodov. Od gospodov pri ravnateljstvu pa bi smeli pričakovati, da ščitijo svoje uslužbence, če tudi niso »gospodje« v opravljanju — službenih predpisov in čudno se nam zdi, ko jim je slučaj dobro znan, da dajejo take razglase. Opozorili bi predvsem gospode iz ravnateljstva na knjižico, ki se imenuje: »Navodila za vlakospremno osebje«, del II. (prevoz potnikov in prtljage), posebno čl. A/14, točka 17, na strani 71. Ti brezobzirni predpisi ne poznajo nikogar, niti gospodov komisarjev ne, pa kaj hočemo, ko nosijo podpis ministrstva saobračaja in so še vedno v rabi. Predpisi za revizijo listkov so popolnoma jasni in nedvoumni — in vlakospremno osebje se mora po njih ravhati.

Ko stopi revizijski sprevodnik v voz in prosi potnike za listke in izkaznice, kar mu mora vsak potnik po gori imenovanih predpisih pokazati. Do sedaj še nismo slišali, da bi sprevodnik potniške izkaze bral občinstvu v zabavo, češ, ta gospod je ta in ta, pelje se tam in tam, v tem in tem poslu. Če bi to storil, bi že potniki rekli, da — ni pri zdravi pameti. Vendar izgleda po razglasu rav. juž. žel., da je to priljubljena zabava revizijskega osebja.

Ravno tako nesmiselna je trditev, da sprevodniki izdajajo tajne policaje. Tajna policija pač lahko sama potrdi, da sprevodnik niti ne zahteva izkaza, če dotičnega dobro pozna. Da bi pa poznal sprevodnik vse tajne policaje, je nemogoče, posebno ker se osebje pri vlaku in pri policiji čisto menja.

Sicer se pa med Rakekom in Postojno navadno ne vozi nihče razen g. komisarja — v uniformi.

Pričakujemo, da bo ravnateljstvo juž. žel. svoje uslužbence vzelo v zaščito, če opravljajo le svojo dolžnost in jih tudi branilo, če jim kdo dela sitnosti in jih šikanira.

Toliko za danes. Če ne bo pomagalo, bomo prisiljeni o nekaterih stvareh iz proge Rakek-Postojna govoriti bolj jasno. Če bo to vsem prijetno, ne vem.

Sprevodnik Janez.

Ljubljana kurilnica južne železnice.

Prisiljeni smo se pečati s kategorijo vozno pregledovalnega osebja. Vesti in pritožbe te zaslužnjene kategorije vpijejo v nebo, kazenski sistem in teror se izvaja, da ni hujše niti pri azijskih razmerah. Posebne vrste diktator je načelnik oddelka VI/4, katerega ime še danes zmolčimo; zahteva se služba, ne vpraša se pa, ali boš s svojimi prejemki živel celi mesec ali ne. Na žalost moramo zaklicati javnosti, kako slabo je kategorija strokovnjakov plačana. Mi si moramo v našem prostem času drugje iskati zaslужko, da si nabavimo premog, drva in obutev za zimo, da potem lahko izvršujemo službo pri železnici. Zahteva se od nas, da smo ključničarji in da smo strokovno izobraženi, da bi mogli izvrševati svojo odgovorno službo. Potujoča publika se ima večkrat samo nam zahvaliti, ker ravno mi preprečimo marsikatero nesrečo. Vsako uro smo pripravljene, da damo javnosti in potujoči publiki nadaljna pojasnila. Kako se nas upošteva, se je zlasti videlo pri vsesokolskem zletu, kjer je kurilnica predlagala za nagrade ljudi, ki so se dotične dneve veselili in doma v postelji spali, nas pa se nikdo niti ne spominja, akoravno smo tako naporno službo tiste dni izvršili brez vsakega nedostatka. Sicer se ravno ne trgamo za prazne spomine. Sprevideli smo, da naši predpostavljeni nimajo toliko moralnega čuta in spoznanja, da bi vendar uidevali, kaj je prav. Prej so se v delavnice vozov jemali vozni mojstri, ki imajo dolgoletno prakso, danes pa postavljajo ljudi ne glede na to, ali so zmožni ali ne, samo da je dotičnik njihovo orodje. Prihodnjič bomo objavili take stvari, da bo marsikateri našega izkoriščevalca glava bolela. — **Vozno pregledovalno osebje.**

Trbovlje. Dragi sodrugi! Naj Vam opišem sladkosti tukajšnjih železničarjev. Če ima eden izmed kretnikov en dan dopusta, se ne da na njegovo mesto namestnika (substituta), ampak morajo ostali kretniki delati namesto njega. — Njegovo delo se razdeli med tri kretnike, ki za to nadurno delo ne dobe seveda nobene odškodnine, ampak se jim to šteje za rezervo. Pri strojesprememi osebju sta na južni strani dva, na severni pa trije. Če ima eden iz južne strani dopust, ne pride na njegovo mesto noben namestnik in mora eden opravljati tedaj delo za oba. Če ima na severni strani eden dopust, mora na njegovo mesto oditi eden iz južne strani, tako da mora oni, ki ostane sam na južni strani, zopet opravljati delo za dva.

Naš blagajniški zdravnik, dr. Homan v Radečah, je zbolel in ne more opravljati službe, zato so nas pridelili blagajniškemu zdravniku dr. Premru-ju v Ljubljani. Ta ima navado, da bolniku v naprej določi, koliko dni naj ostane doma ter reče, da ga bo on za ta in ta dan kar sam javil za zdravega. Dostikrat se pa zgodi, da zdravnik javi bolnika za 2 do 3 dni pred onim rokom in tako zgubi leta po zdravnikovi krivdi dve do tri sihte.

Opozoriti moram še na dejstvo, kako se tu krši osemurni delavnik. Pri vrhstavnih delavcih se zgodi često, da morajo vsled dežja predčasno nehati z delom, zato morajo drugi dan delati toliko časa čez uro, da nadomeste zamujeni čas, ne da bi se jim za to čezurno delo dala predpisana odškodnina.

Tudi v naturalnih stanovanjih, tako na progi kakor v personalni hiši vladajo razmere, ki kriče po popravilu. Skozi strehe dežuje v stanovanja, tako da so le-ta skrajno nezdruživa in se hiše tudi vsled tega vedno bolj kvarijo. Čeprav smo te stvari že večkrat javili na pristojna mesta, se vendar nihče ne pobriga, da bi hiše popravili.

Toliko za danes. Je pa še mnogo stvari, ki niso v redu in katerih izboljšanje bo le mogoče, če se vsi železničarji strnemo, brez ozira na svojo strankarsko pripadnost v veliko, razredno, strankarsko neodvisno strokovno organizacijo. **V organizaciji in slogi je moč in edino poročstvo za uspešen boj.**

Naj živi neodvisna strok. žel. organizacija za Slovenijo!

Železnični delavec.

Trbovlje. Splošen železničarski shod skliče tukajšnja podružnica »Neodvisne Strokovne Železničarske Organizacije za Slovenijo« dne 26. novembra t. l. v prostorih gostilne Očepek v Trbovljah. — Dnevni red: 1. Gmotni in socialni položaj železničarjev. 2. Zakon o zaščiti delavcev in 3. Raznoterosti. — **Odbor.**

Logatec. Dne 24. septembra t. l. se je vršil občni zbor krajevne skupine »Neodvisne Strokovne Železničarske Organizacije za Slovenijo« v Logatcu. Sodruga iz »Centralnega Društvenega vodstva« sta smotreno poročala in utemeljevala nujno potrebo ustanovitve neodvisne strokovne železničarske organizacije. Skušnja nas je dovedla do tega, da je vsaka strokovna organizacija, ki jo izrablja ta ali ona stranka piedestal nekaterim možem, ki streme visoko, a proletarijat ostane tam, kjer je bil, napitan samo s frazami in obljubami. Strokovne organizacije, ki se pečajo z drugimi posli, razen svoje strokovne naloge, niso nikdar strokovne. Zato smo se organizirali v »Neodvisni Strokovni Organizaciji za Slovenijo« in mislimo, da stori to vsak železničar, ki misli sam in s svojimi možgani.

Zahvala. Podpisani se zahvaljujem vsem prijateljem in znancem in vodstvu kurilnice juž. žel. za nabrano vsoto 814 D 25 p, katero sem sprejel v moji dolgi bolezn. — **Avgust Kajč**, strojevodje namestnik.

Rudarji.

Vsem podružnicam »Zveze rudarskih delavcev«.

K oglasu, katerega smo priobčili v »Delavskih novicah« in »Strokovni Borbi« glede kongresa »Z. R. D.« v Trbovljah, dodajamo sledeče:

Kongres se vrši dne 19. t. m. v dvorani g. Forte v Trbovljah. K prvi točki dnevnega reda »poročilo delegatov iz podružnic« se bo razpravljalo v soboto popoldne in sicer od 5. zvečer dalje. Vsled tega je potrebno, da pridejo vsi delegatje že najpozneje v soboto popoldne do pol 4. ure v Trbovlje. Pozivamo podružnice, da nam vsaj teden preje naznanijo število in imena delegatov, da vemo za nje preskrbeti hrano in stanovanje. — Centralna uprava »Zveze rudarskih delavcev«.

Trbovlje. Prijatelj samo, ko se te lahko odira. Ko že ni več na tebi kože, pa te vrže v obcestni jarek. Tako se je zgodilo tudi Zakolsok Amaliji, ki je bila dolžna trgovcu Gabronu v Trbovljah. Sicer je tu krivda v prvi vrsti tistih,

ki črpajo za svoj profit sile iz delavskih teles in jih plačujejo s tako ceno, da mora, hočeš-nočeš, delati dolgove pri drugih pijavkah, ki se debele na račun žuljev na ta način, da stoje pred nakopičenim blagom ter ga merijo in vagajo in spravljajo denar — krvave žulje delavstva. Tako se rede — podjetnik in trgovec — prvi od dobička do skrajnosti izkoriščane delavske sile in sramotno plačane in drugi še od tiste bore plačice. — Pa reče prijatelj izkoriščevalcev: Zakaj pa hodi kupovat? Saj ni treba delati, če noče? ... Mi pa odgovorjamo: Zakaj pa naj ima samo nekaj ljudi milijone in topla elegantna stanovanja, milijoni pa ničesar? Zakaj se pa trgovec naseljuje tam, kjer je delavstvo? In s tem, da postavi svojo trgovsko lopo med delavci, računa, da se bo med njimi zredil bolje, nego med milijonarji. In dobro računa. Dela se prijaznega, uslužljivega, samo da priveže k sebi človeka-delavca. Daje mu na up — zakaj mu daje, mar iz usmi-

ljenja? — tako dolgo, dokler čuti, da je aktiven. Ko pa zapazi, da je pasiven, da ni več s čim plačevati, da je preobloženo z dolgovi tudi njegovo skromno pohištvo in obleka, pa je »usmiljenja« konec. Zgrabi ga z železno pestjo za vrat, vzame mu vse, prav do kože. Zgodba Zakolsok Amalije, ki so ji zarubili mizo, uro, obleko itd., je le ena iz tisočeri. Te zgodbe bi naj bile nauk delavstvu: Snujte svoje zadruge. Ali bi se v Trbovljah ne dalo ustanoviti tako zadrugo, ki bi porezala perje pijavkam? — Pomoč je le v samopomoči.

Krutost ravnatelja v Trbovljah. S. urednik, blagovolite priobčiti v časopisu sledeče vrstice, s katerimi imam namen objasniti vsej poštteni slovenski javnosti, odnosno vsemu poštenemu jugoslovanskemu narodu kruto in vnebovpijočo krivico brezsrčnih uradnikov, zaposlenih pri trbov. premog. družbi, ki si ga drznejo izvajati celo danes, ko ne nahajamo v bratski, svobodni, demokratsko-parlamentarni državi tujih elementov nad, do kosti izmoganim proletariatom. Neverjetna, toda žal resnična je drznost ravnatelja v Trbovljah, ki si dovoljuje mladeniče, pozvane k vojakom, ki niso njegovega mišljenja, prosto odpuščati iz službe. Radi česa, ne pove. Baje so vpisani v njegovi črni knjigi kot hujskači. Čudno! A za vo-

jaško službo so sposobni? Za tisto vojaško službo, ki je zato, da brani meje Jugoslavije? Ako pa so neprijazni njegovim metodam in njegovim protidelavskim maniram, še ni vzrok, da se jim na zimo vrže na cesto, oziroma, da se jih ne sprejme po dokončani orožni vaji v službo. Do skrajnosti izčrpani mladeniči, ki so sedaj na cesti brez kruha radi tega, ker so storili svojo dolžnost kot državljani, zahtevajo, da se jim da priložnost zaslužka in s tem kruha. K vojakom smo šli, ker so nas klicali, prišli smo nazaj na svoje domove, pričakovali nismo, da bo ta prevratni protidelavski element nas nagnal s škorpioni. Da, da, osvobodili smo se nemškega imena, ali jarem in nemiški bič sta ostala. Zahtevamo, da se nas sprejme nazaj na delo, ako ne, bo opravičen strah v vojaških novicah, da morajo k vojakom za kazen in od vojakov na cesto, in od tam v jarek poginjati, kol pes od gladi. Torej ne zahtevamo nič več in nič manj, nego samo naše pravice. To si naj ravnateljstvo zapiše. Ali pa ima morda ravnateljstvo od gotove strani nalog, da provocira in izživa nevoljno in.... Izrazite se, da bomo vedeli. Prišel pa bo tudi čas, ko bomo res bedni svobodni v službi in v državi, ne samo svobodni v stradanju in preganjanju. — Prizadeti.

Kovinarji.

Zemaljska konferenca delavcev iz vojnih delavnic.

Delavci vojnih delavnic v Sloveniji so poslali poziv vojnim delavcem v državi, za sklicanje Zemaljske konference vojnih delavcev, ki naj se vrši sredi novembra tega leta.

Sodrug v Sloveniji so predlagali naslednji dnevni red konference:

1. Poročilo o položaju v vojnih delavnicah v posameznih pokrajinah.
2. Izdelovanje skupnega memoranduma za vse vojne delavnice v državi.
3. Priznanje zakonskih zaupnikov v vojnih delavnicah.
4. Izvolitev delegatov za oddajo memoranduma.
5. Predlogi in vprašanja.

Objavljamo ta poziv slovenskih sodrugov s predlogom dnevnega reda in pozivljamo sodruge v vseh vojnih delavnicah, da tožadevno skličejo konference in izvolijo delegate za to zemaljsko konferenco. Čas in kraj konference se bosta objavila v »Organizovanem radniku«.

Vse delavnice, ki bodo izvolile svoje delegate, morajo takoj obvestiti o tem »Centralnemu pododboru Saveza metalških radnika v Beogradu, Miloša Velikog ulica, broj 93, Kafana »Ljubić«.

Ker je ta zemaljska konferenca zelo važnega značaja z ozirom na težki položaj vojnih delavcev, je potrebno, da bo na konferenci zastopano čim večje število vojnih delavnic.

Stroške za pošiljanje delegatov nosijo delavci dotičnih delavnic sami.

Radi tega priporočamo vsem delavnicam da prično takoj zbirati materialna sredstva za svoje delegate, bodisi potem prostovoljnih prispevkov, zabav, večerov itd.

Prosimo, da vsi sodružni listi to ponatisnejo.

(Org. Radnik.)

Pripominjamo, da je »Centralni pododbor« v Beogradu radi tehničnih težkoč predlagal naj se vrši konferenca, dne 26. novembra t. l. in da se vrši v Zagrebu, ki je nekako središče. Slovenske vojne delavnice so ta predlog sprejele. Če bo ta predlog sprejet še po drugih delavnicah, velja ta čas in kraj kot definitiven, o čemur bomo še poročali.

Sekcija radnika vojnotehničnega zavoda i autoradione u Zagrebu.

Zborovanje delavcev vojnotehničnega zavoda in vojnoauto delavnice, ki se je vršilo v četrtek 7. sept. t. l. v gostilni »Šoštarica« v Zagrebu, je konstatiralo po vsestranski diskusiji sledeče:

1. Od zadnjega formalnega povišanja, v resnici pa znižanja plače, ki je bilo sprejeto s protokolom sporazuma marca t. l. so se cene življenjskih potrebščin za 150 odstotkov zvišale. Dočim so cene živeža tako rapidno rastle, so ostale delavske mezde iste. Delavci vojnih delavnic so v sorazmerju z draginjo, skrajno mizerne mezde, dovedle v položaj, ki absolutno ni več vzdržljiv.

2. Enako konstatira zbor, da mero-dajni faktorji niso napravili nobenih korakov, da ustavijo draginjo in tako omogočijo delavcem boljše življenje.

3. Vojno ministrstvo ni ničesar ukrenilo, da se povišajo delavcem mezde sorazmerno z draginjo in je s tem dokazalo, da niti najmanj ne skrbi za svoje delavce, temveč jih prepušča na milost in nemilost raznih špekulantov in tako obsoja na smrt v lakoti njih in njihove družine.

Na podlagi zgornjega je zborovanje sprejelo sledečo

resolucijo:

1. Delavci vojnotehničnega zavoda in vojnoauto delavnic v Zagrebu odločno zahtevajo od vojnega ministrstva, da takoj pokliče delegate delavcev vojnih delavnic in predstavnike njihovih organizacij k pogajanju o povišanju plač sorazmerno z draginjo življenjskih potrebščin, kakor tudi glede reguliranja ostalih delovnih pogojev.

2. Zbor opozarja vojno ministrstvo, da bodo delavci, v slučaju, da vojno ministrstvo ne bo tega upoštevalo, prisiljeni izvajati skrajne konsekvence.

3. Zbor pooblašča Centralno upravo pododbora Saveza Metalških Radnika v Beogradu, da odda to resolucijo ministrstvu vojne in mornarice kraljevine SHS, kakor tudi, da sprejema vsak odgovor v imenu delavstva.

Za Pododbor Saveza Metalških (Kovinarskih) Radnika
podružnica Zagreb:

Nikola M. Pandurović, predsednik.
Radivoj M. Mihajlović, tajnik.

že enkrat neha trobiti svoje čenčarije. Zato, sodrug razredno zavedni mizar-ski pomočniki, vsi za neod. strok. org. in razširjajte »Strokovno Borbo«. Živela enotna fronta proletariata!

Več mizar-skih pomočnikov.

V Črnomlju je trdka Princ in Klemenc. To je žaga, na kateri je zaposleno več delavcev. Da bo znano vsem, kako sme kapitalist nekaznovano postopati z delavstvom, preziraje zakon o zaščiti delavcev, priobčujemo tukaj pismo delavcev, ki ga je prinesla »Radnička Štampa« v Zagrebu. »Dragi sodrug, prosimo Vas, da uvrstite naš dopis v »Radničko Štampo«. Opozorite vse sodruge, da ne potujejo v Črnomelj, ker se tu dela 10 ur. Našim krvo-sesom ni dovolj 10 urno delo, temveč

Mednarodna mezdna politika kapitala.

Mednarodni kapital je stal tekom celega leta v ofenzivi napram delavskemu razredu. Njegovo stremljenje je šlo predvsem za tem, da zniža delavske zaslužke in podaljša delovni čas. Kot izgovor za ta boj pa je služilo povsod, da industrija ne more konkurirati. Ako pregledamo posamezne dežele, dobimo naslednjo sliko:

FRANCIJA.

Železna industrija je izvedla tekom poletja znižanje mezd. Za povod je vzela belgijsko konkurenco, kjer se je že prej izvršila taka redukcija. Rudarski kapital je zahteval znižanje zaslužka, podaljšanje delovnega časa in zvišanje produkcije. Za te zahteve je intervenirala tudi vlada potom ministra za delo, s čimur je rudarjem nazorno dokazala, da vlada ni ničesar drugega kot politični odbor kapitalističnega razreda, ki zastopa interese ljudstva le v toliko, v kolikor so to njegovi interesi. Vsled tega so nastali težki boji v rudarskih revirjih, ker so se rudarji uprli tem zahtevam.

ANGLIJA.

Boj za znižanje mezd se je pričel najprej na Angleškem. Kakor poroča znani angleški gospodarski list »Economist« je bilo l. 1921 prizadetih pri znižanju mezd: 1.290.000 rudarjev, ki se jim je znižala mezda za 52 milijonov šilingov; 1.010.000 tekstilnih delavcev z 13 milijoni šilingov; 900.000 transportnih delavcev z 8 milijoni šilingov; 1.730.000 kovinarjev z 21 milijoni šilingov itd. V celoti je bilo prizadetih 6 milijonov oseb, ki se jim je znižala tedenska mezda za 100 milijonov šilingov, kar znači 30 odstotno znižanje mezd. Ta proces pa še ni končan, in še vedno se vrše trdovratni boji za in proti znižanju. Delavstvo je že skoro izčrpano. Organizacije so izpraznile svoje blagajne vsled neprestanih bojev in strašne nezaposlenosti. Poleg tega pa je tudi vodstvo samo v rokah ljudi, ki ne vodijo boja tako, kakor bi bila njihova dolžnost. V poslednjem poldrugem letu so izdale delavske organizacije okoli 10 milijonov funtov šterlingov, t. j. 24 milijonov zlatih kron samo za podporo nezaposlenec. Angleško delavstvo je povprečno zgubilo že 3/4 poviškov zaslužka, ki ga je doseglo med vojno. V nekaterih strokah so padle mezde že na predvojno stanje in

zahtevajo, da delamo po 12 ur na dan. Priganjači vodja Žagar Knaus in namestnik ravnatelja Tomljenović, postopajo z delavstvom, kakor z živino. 21. pretečenega meseca so ti priganjači topli enega delavca in ga naposled vr-gli v blato in hodili po njem, kakor konjederci, ko zgrabijo steklega psa. Ne vemo, piše »Radnička Štampa«, v koliko se briga Inšpekcija dela in Delavska zbornica v Sloveniji za te delavce, ki so prepuščeni na milost in nemilost izkoriščanju kapitalistov v Sloveniji. — Tu se jasno vidi, koliko je vredna organizacija. Ako bi bili sodrug na tej žagi trdno organizirani, bi se kaj takega ne moglo zgoditi. Zato, delavci, stopajte v svoje organizacije, ki so edine zaščitnice delavskega razreda.

ČEŠKA.

Češka industrija je bila pred vojno navezana predvsem na avstroogrski trg. In to je v veliki in pretežni meri še danes. Toda češka buržuazija je vsa ta leta stremela za tem, da dvigne tečaj češke krone. To se ji je tudi posrečilo, ali za ceno težke gospodarske krize. Dežele, kamor je Češka izvažala niso v stanu kupovati češko blago, kar je vsled visoke valute predrago. Posledica je, da češka industrija ne more spraviti na trg svojega blaga. Pričeli so se težki boji za znižanje mezd, ki so se izvedli v večjem delu industrije za 7 do 10 odstotkov že spomladi. Komaj so industriji dosegli prvo znižanje, že so prišli z novim sklepom: odpovedali so vse kolektivne pogodbe in zahtevali novo znižanje za nadaljnjih 10 do 20 odstotkov. Koncem avgusta je bilo že okoli 600.000 nezaposlenih. Znižanje mezd naj pomaga premagati krizo, delavstvo mora nositi bremena. Vse to se vrši ob sodelovanju socialne demokracije, katerih zastopniki sede v vladi istotako kakor v Nemčiji.

NEUTRALNE DEŽELE.

V Švici so se znižale mezde za 27%, v Belgiji pri kovinarjih za 5%, pri rudarjih za 13%. Na Švedskem so se znižale mezde za povprečno 40%. Za isto višino so se znižale mezde v Ameriki.

Mi vidimo na celi črti umik delavskega razreda v zapadni in srednji Evropi, kjer stoji delavstvo pod vodstvom amsterdamske internacionale, ki zagovarja sodelovanje med delom in kapitalom. Njeni voditelji so za časa vojne podpirali vojno politiko svojih buržuazij in stavili nacionalizem nad mednarodno solidarnost. Med vojno so pridigali mir med razredi in stavili delavske strokovne organizacije popolnoma v službo vojnega aparata kapitalističnega razreda. Sedaj po vojni smatrajo za potrebno, da pomagajo kapitalističnemu razredu pri zopetni konsolidaciji kapitalizma, ker so mnenja, da je sedanja kriza samo prehodna, da sedanja kriza in reakcija ni izraz razpada kapitalističnega gospodarstva.

Uspehi te politike se vidijo iz gornje slike.

Po svetu.

Novice, ki niso zanimive. Mi vedno čitamo v dnevnih časopisih, ki ga izdaja in piše meščanstvo o raznih nevarnostih vojne, o družinskih spletkah in škandalih »višjih«, o športu, o tek-mah itd., itd. To so **zanimive** novice. Imamo pa tudi nezanimive — za meščanstvo — in te bomo priobčevali v »Strokovni Borbi«.

V Zagreb mizarji in tapetniki ne potujejo, ker je tam velika brezposelnost.

Velikanske manifestacije v Londonu. Angleški brezposelni delavci so sklenili, da začnejo svoje velikanske manifestacije v Londonu. Delavske mase gredo peš iz vseh strani v London, kjer bo 17. novembra t. l. masova demonstracija skoro dva milijona brezposelnih delavcev.

Desettisoč Krupovih delavcev je, kakor javljajo iz Esena, stopilo 20. oktobra v štrajk.

Lesni delavci.

Mizarji. Torej smo vendar enkrat dobili pravi strokovni list v naši »Strokovni Borbi«, ki bo, upamo, v resnici zastopal interese delavstva in se boril za enotno fronto vsega delovnega ljudstva proti enotni fronti kapitalistov. Tudi mi mizar-ski pomočniki smo se začeli zavedati svoje dolžnosti, da se

moramo organizirati v razredni strokovni organizaciji. Zato moramo mi zavedni mizarji delati na to, da se naša sedanja organizacija priključi nezavisnim strokovnim organizacijam, da ne bomo več tavalji za žalostno strokovno komisijo v Šelenburgovi ulici. Tudi glasilce par gospodov »Delavec« naj

Naročajte neodvisni strokovni list

„Strokovna Borba“.

List izhaja dvakrat mesečno. Posamezna številka stane 1 dinar. Naročnina na mesec 2 dinarja. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v Ljubljani, Turjaški trg številka 2/II, Delavski dom.